

EZGU FIKR, EZGU SO‘Z, EZGU AMAL!

**30 YOSHING MUBORAK,
O‘ZBEKISTONIM!**

ILM SARCHASHMALARI

**URGANCH DAVLAT UNIVERSITETINING
ILMIY-NAZARIY, METODIK JURNALI**

2021-8

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O‘RTA MAXSUS
TA‘LIM VAZIRLIGI**

URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI

ILM SARCHASHMALARI

Jurnal O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasining FILOLOGIYA, FALSAFA, FIZIKA-MATEMATIKA hamda PEDAGOGIKA fanlari bo‘yicha doktorlik dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrdir.

8.2021

**научно-теоритический методический журнал
Издаётся с 2001 года**

Urganch – 2021

- 3) бегона огохлантиришларга эътибор бермаслик;
- 4) вазифаларни бирин-кетин бажариш;
- 5) бир фаолиятдан иккинчи фаолиятга тезда ўтиш қобилияти .

Мақтабгача ёшда бола гўбка бўлиб, у ҳамма нарсани ва катта тезликда сўрилади, шунинг учун болалар тарбияси ва таълимида ушбу ажойиб ва ривожланишга қулай вақтни ўтказиб юбормаслик жуда муҳимдир. Бундан келиб чиқадики, агар мақтабгача ёшда болада ушбу кўникмалар ривожланган бўлса ёки ҳеч бўлмаганда, уларнинг пойдевори қўйилган бўлса, уни мустақил равишда ўқитишга ўргатиш осонроқ бўлади.

Хулоса қилинганда, ўқувчига мустақил равишда ўқишга қўйидагилар тўсқинлик қилади: мотивациянинг етишмаслиги, ўрганишга қизиқишнинг йўқлиги, билим олишдаги бўшлиқлар (ўқитувчилар ва ота-оналарнинг эътиборсизлиги), мактабдан ташқари қизиқишлар (глобал интернет, ижтимоий тармоқлар, дўстлар билан узок вақт юриш ва бошлангич дангасалик ва бошқалар), мустақил таълимнинг адолатли кўникмаларининг етишмаслиги қабилидир. Шунга кўра, бола яхши ва завқ билан ўрганишни бошлаши учун, бунга халакит берадиган нарсани тузатиш керак.

Албатта, агар бола мустақил ишлаш кўникмаларига эга бўлса, дарсларни қолдирмаса, масъулият, интизом қаби фазилатларга эга бўлса, яхши ривожланган тасаввурга эга ва муваффақиятли таълим фаолияти учун мотивация қилинган, у билан унинг ёши ва ақлий ривожланишига мос келадиган ҳар қандай мустақил фаолиятни ташкил қилиш жуда осон. Аммо, кўпинча, ҳаётда ва амалда бу камдан-кам ҳолларда рўй беради, бу эрда инсон омили асосий роль ўйнайди.

Zokirov Ulug'bek Murodjon o'g'li (Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti Jismoniy madaniyat kafedrası o'qituvchisi; goldman.ulugbek@gmail.com)

OLIV PEDAGOGIK TA'LIM TIZIMIDA AXBOROT-KOMMUNIKATIV KOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING O'RNI

***Annotatsiya.** Maqolada oliy pedagogik ta'lim tizimida kompyuter texnologiyalari yordamida axborot-kommunikativ kompetentlikni rivojlantirish bo'yicha o'tkazilgan tadqiqot natijalari ko'rsatilgan. Axborot-kommunikativ kompetentlikni rivojlantirishda axborot texnologiyalaridan samarali foydalanish metodlari batafsil yoritib berilgan.*

***Аннотация.** В статье представлены результаты исследования по развитию информационно-коммуникативной компетентности с помощью компьютерных технологий в системе высшего педагогического образования. Подробно рассмотрены методы эффективного использования информационных технологий в развитии информационно-коммуникативной компетентности.*

***Annotation.** The article shows the results of research on the development of information and communicative competence in the higher pedagogical education system using computer technologies. Methods of effective use of information technologies in the development of information and communicative competence, detailed coverage is given.*

***Kalit so'zlar:** axborot texnologiya, internet, kompetentlik, kompyuter.*

***Ключевые слова:** информационные технологии, интернет, компетентность, компьютер.*

***Key words:** information technology, internet, competency, computer.*

Hozirgi axborot texnologiyalari davrida kompyuter dasturlaridan foydalanmasdan turib, ta'lim sohalarini isloh qilib bolmaydi. Umumiy o'rta ta'lim maskanlarida, akademik litsey va kasb-hunar kollejlarida hamda oliy ta'lim muassasalarida axborot texnologiyalaridan foydalanish davr talabi bo'lib kelmoqda. Ta'limning har bir sohasida tizimli ravishda axborot texnologiyalaridan foydalanish ta'lim sohalarini vaqtdan unumli foydalanish, aniqlik bilan hujjatlarda ishlash, osonlilik, qulaylik kabi imkoniyatlarni yaratib beradi. Oliy pedagogik ta'limda axborot-kommunikativ kompetentlikni rivojlantirish har bir professor-o'qituvchi va talabalarining vazifalaridan biri bo'lib kelmoqda. Binobarin, oliy ta'limning pedagogika institutlari hamda universitetlarida axborot-kommunikativ kompetentlikni rivojlantirish uning o'ziga mos xususiyatlaridan biridir. Oliy pedagogika ta'limida internet tarmog'idan foydalanish ko'plab ma'lumotlar bazasi bilan ishlash imkonini beradi.¹

¹Лебедева М.Б., Шилова О.Н. Что такое ИКТ, компетентность студентов педагогического университета и как ее формировать? "Информатика и образование", 2004, № 3, с. 95 – 100.

Oliy pedagogik ta'lim magistrilarida ham axborot-kommunikativ kompetentlikni rivojlantirish ta'lim sohasining rivojlantirishning asosi desa, aniqroq bo'ladi. Chunki oliy pedagogik ta'limda asosiy sifat ko'rsatkichlarini magistratura mutaxassisligi ta'minlab keladi. Ilmiy tadqiqot ishlari va ilmiy-pedagogik ishlarini bajarilish ko'rsatkichlari bakalavr mutaxassisligiga nisbatan 60% yuqori ko'rsatkichda bo'ladi. Bakalavriat ta'lim yo'nalishi mutaxassislarida axborot-kommunikativ kompetentlik shakllangan darajada bo'lib rivojlanish bosqichiga o'tishga tayyor bo'lishi kerak, ya'ni 3 yoki 4 yil o'qish mobaynida. Magistratura mutaxassislarining axborot-kommunikativ kompetentligi shakllanganlikdan rivojlanganlik bosqichida umumiy tarzda tayyor bo'lishi kerakdir.

Ta'lim sohalarida axborot-kommunikativ kompetentlik professor-o'qituvchilarining kompyuter dasturlaridan, android telefonlardan, elektron doskalardan, zamonaviy proektorlardan unumli foydalana olishlari oliy ta'lim sohasining talablaridan biri hisoblanadi. Lekin axborot texnologiyalaridan shunchaki oddiylik bilan darsning ma'ruza, seminar, amaliy, laboratoriya mashg'ulotlarida foydalanish axborot-kommunikativ kompetentlikni rivojlantirmaydi.¹ Dars mashg'ulotlarida aniqlik bilan axborot texnologiya-laridan foydalanib, ta'lim oluvchiga bilimlarni aniqlik va tushunarlik bilan yetkazib berish talab qilinadi.

Oliy pedagogik ta'lim tizimida axborot-kommunikativ kompetentlikni rivojlantirish bo'yicha O'zbekiston Respublikasining Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika instituti, Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti va Farg'ona davlat universitetlarida tadqiqotlar o'tkazildi. Tadqiqotlar, asosan, bakalavr mutaxassislari, magistratura mutaxassislari va oliy ta'lim bilim yurtining professor-o'qituvchilaridan olindi. Olingan tadqiqotlar ilmiy tadqiqot metodlarining nazariy tahlil va umumlashtirish, pedagogik kuzatish, matematik statistik, eksperiment va so'rovnomadani foydalanish metodlari asosida tashkil etildi. Tadqiqot mobaynida 116 ta bakalavriat, 101 ta magistrant hamda 56 ta professor-o'qituvchilar ishtirok etishdi. Jami o'tkazilgan tadqiqotga jalb qilingan sinaluvchilar soni 273 tani tashkil etdi. Matematik statistik metodlar yordamida oliy pedagogik ta'lim tizimida axborot-kommunikativ kompetentlikni rivojlantirishda, asosan, kompyuter dasturlari bilan sinaluvchilarni qanchalik samarali foydalanishlari hisobga olindi. Oliy pedagogik ta'lim tizimida axborot texnologiyalardan samarali foydalanish hozirgi davrning dolzarb masalalaridan biri bo'lib kelmoqda.

Tadqiqotda sinaluvchilarning matematik statistik ko'rsatkichlariga binoan, bakalavriat ta'limi yo'nalishlari talabalari kompyuter dasturlarining MS Office Word, MS Office Excel, MS Office Power Point, MS Office Publisher dasturlarida ishlashi 100% dan 46%ni tashkil etdi. Magistratura mutaxassisligi talabalarining kompyuter dasturlaridan MS Office Word, MS Office Excel, MS Office Power Point, MS Office Publisher foydalanishlari umumiy sinaluvchi hisobidan 100%dan 67%ni ko'rsatdi. Oliy pedagogik ta'limi, ya'ni Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika instituti, Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti va Farg'ona davlat universitetlari professor-o'qituvchilarining kompyuter dasturlaridan MS Office Word, MS Office Excel, MS Office Power Point, MS Office Publisherdan foydalanish ko'rsatkichlari 100% dan 71%ni tashkil etdi. Bu ko'rsatkichlar oliy pedagogik ta'lim institutlari hamda universitetlarida qoniqarli, deb topildi.

Axborot-kommunikativ kompetentlikni rivojlantirishda kompyuter dasturlaridan mukammal tarzda foydalanmasdan turib natijaga erishib bo'lmaydi. Tadqiqotlar mobaynida so'rovnoma metodidan ham foydalanildi. So'rovnomada Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika instituti, Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti va Farg'ona davlat universitetidan jami 150 nafar sinaluvchilar ishtirok etishdi. Tadqiqot mobaynida sinaluvchilarning yoshi, jinsi, ta'lim sohasida erishgan natijalari hisobga olinmadi. Tadqiqotda barcha sinaluvchilar bir xil nuqtayi nazar bilan hisobga olindi. So'rovnoma tuzishda, asosan, hozirgi zamonaviy kompyuter texnologiyalarni ishlata olish hamda internet saytlari kesimida axborotlarni samarali qabul qilish va ularni uzatish bo'yicha ilmiy-nazariy savollar tuzildi. So'rovnomadani foydalanishda ishtirokchilar onglilik va faollilik bilan chuqur o'ylanib, mushohada qilib savollarni belgiladi. Savollarga javob bergan sinaluvchilarning ismi, familiyasi ko'rsatilmadan turib tadqiqot tashkil etildi.

So'rovnomadani foydalanish metodi yordamida 10 ta so'rovnoma savollari tadqiqotda sinaluvchilarga taqdim etildi. Quyidagi 1-jadvalda so'rovnoma turlari, soni, hamda ko'rsatkichlarini ko'rishingiz mumkin.

¹ Zokirov U.M. Individual Features Of Development Of Information And Communicative Competence In Masters Of Higher Pedagogical Education. The American Journal of Social Science and Education Innovations. № 3 (3), 486-491 (2021).

Axborot-kommunikativ kompetentlikni rivojlantirishda olingan so'rovnomaga savollari

№	So'rovnomaga savollari	Javoblar	Ko'rsatkichi (%) da
1.	Axborot texnologiyalarini oliy pedagogik ta'limda kerak deb hisoblaysizmi?	Ha	69 %
		Yo'q	31 %
2.	Kompyuter dasturlarida yozishni va taqdimotlarni tuza olasizmi?	Ha	61 %
		Yo'q	39 %
3.	Kompyuter dasturlarida to'liq ishlash axborot-kommunikativ kompetentlikni rivojlantirishga yordam beradi deb hisoblaysizmi?	Ha	53 %
		Yo'q	47 %
4.	Hozirgi vaqtda oliy pedagogika ta'limida axborot texnologiyalarining ta'sirini tahlil qila olasizmi?	Ha	57 %
		Yo'q	43 %
5.	Pedagogikada axborot texnologiyalari yordamida darsdagi murakkab muammolar hal qilinadi deb o'ylaysizmi?	Ha	52 %
		Yo'q	48 %
6.	Kompyuter texnologiyalaridan foydalanishda axloqiy, huquqiy, ijtimoiy masalalarga ahamiyat berish zarurumi?	Ha	81 %
		Yo'q	19 %
7.	Axborot texnologiyalari yordamida axborot-kommunikativ kompetentlikni rivojlantirish kasbga yo'naltirishda muhim rol o'ynaydimi?	Ha	56 %
		Yo'q	44 %
8.	Axborot-kommunikativ kompetentlikni rivojlantirish orqali o'zingizni kelajakda mohir pedagog bo'laman deb hisoblaysizmi?	Ha	77 %
		Yo'q	23 %
9.	Axborot texnologiyalariga mos keladigan matematika va hisoblash bo'yicha bilimlarni qo'llay olasizmi?	Ha	45 %
		Yo'q	55 %
10.	Internet tarmog'ida axborotlarni qabul qilib qayta jo'nata olasizmi?	Ha	85 %
		Yo'q	15 %

Izoh: ko'rsatkich foizlari sinaluvcilarning umumiy sonidan kelib chiqib jadvalga kiritildi.

1-jadvalda ko'rsatilgan natijalarga asosan, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika instituti, Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti va Farg'ona davlat universitetida olingan so'rovnomaga natijalariga binoan, bakalavriat ta'lim yo'nalishi sinaluvcilarining 1,5 va 8-savollarga javoblarni to'liq tushunmasdan javob berganliklari aniqlandi. Chunki oliy pedagogik ta'lim institutlari va universitetlarida yetarli darajada bakalavriat ta'lim yo'nalishiga axborot-kommunikativ kompetentlik bo'yicha yetarli darajada ma'lumot yo'qligi bilan aniqlandi. So'rovnomaning 10 savoliga bakalavriat ta'lim yo'nalishi sinaluvcilari yaxshi ko'rsatkichga ega bo'lganliklarini aytishimiz mumkin. "Internet tarmog'ida axborotlarni qabul qilib qayta jo'nata olasizmi?" deb nomlangan savolda 50 nafar sinaluvchi 45% "ha" deb javob bergan. Lekin axborot-kommunikativ kompetentlikni rivojlantirish bo'yicha ma'lumotlarni bilim tariqasida ularga professor-o'qituvchi tomonidan yetkazilsa yaxshi natijalarga erishish mumkin bo'ladi.

Oliy pedagogik ta'lim magistratura mutaxassisligi talabalarini so'rovnomada faol qatnashib, belgilangan savollarning 80% ga "ha" deb javob berishdi. Magistrantlarning so'rovnomada bergan javoblari tahlil qilinganda, ularning axborot texnologiyalariga hamda axborot-kommunikativ kompetentlik bo'yicha yetarli darajada bilim, ko'nikmaga ega ekanliklari ma'lum bo'ldi. Magistratura mutaxassisligi talabalarining bunday yaxshi natijaga erishishlariga sabab, ularda kasbga bo'lgan intilish hamda pedagogik mahoratni o'zlarida shakllantirish bo'ldi. Bundan shuni bilib olish mumkinki, pedagogik mahorat magistratura mutaxassisligi talabalarida o'z kasblarida pedagogik mahorat shakllangan bo'lsa, ish faoliyatlarida pedagogik mahorat rivojlanadi.

Oliy pedagogik ta'lim professor-o'qituvchilarida olingan so'rovnomaga natijalarida 25 yoshdan 50 yoshgacha bo'lganlar "ha" degan javobni 69% belgilagan. 50 yoshdan oshgan professor-o'qituvchilar kompyuter texnologiyalarida yaxshi foydalana olmasliklari ma'lum bo'ldi. Shuni nazarda tutishimiz mumkinki, yoshi ulug' professor-o'qituvchilarda darsning ma'ruza, seminar, amaliy, laboratoriya mashg'ulotlarini o'tish malakasi yuqori darajaga chiqqan bo'ladi. Bunga sabab uzoq yillar mobaynidagi pedagogik malakadir. Lekin hozirgi paytda zamonaviy kompyuter dasturlarida yaxshi ishlay olmaydilar, bunga sabab axborot texnologiyalaridan kam foydalanishdir. Oliy pedagogik ta'lim tizimida yoshi kata professor-o'qituvchilarga axborot texnologiyalari va internetdan samarali foydalanish bo'yicha vebinarlar, seminar-treninglarni jadval asosida tashkil etish kerakdir. Bu o'z o'rnida professor-o'qituvchilarning axborot texnologiyalar bo'yicha bilimlarini yanada oshiradi.

Olingan tadqiqotlarni umumiy tahlil qilganimizda oliy pedagogik ta'lim tizimida bakalavriat ta'lim yo'nalishi talabalari uchun maxsus yangi ta'lim sohasida chiqarilayotgan hamda foydalanilayotgan axborot texnologiyasini mazmun-mohiyatini hamda ishlatishlari bo'yicha yuqori malakali mutaxassislardan bilim samaradorlikni oshirish imkoniyatlarini yaratib berish kerak bo'ladi. Buning uchun yetarli darajada shart sharoitlarni taqdim etish kerak bo'ladi.

Tadqiqotlar zamirida shuni aytishimiz mumkinki, oliy pedagogik ta'lim tizimida hozirgi globalla-shuv jarayonida talabalar va professor-o'qituvchilarning internet tarmog'idan foydalanishlari bo'yicha yetarlicha ko'rsatmalarni vebinar tarzida tashkil etish kerakdir. Vebinarida, asosan, internetga ulanish, internet saytlaridan to'g'ri foydalanish, internet saytlarning xavfsizlik tizimi, saytlarni yaratish bo'yicha ma'lumotlarni ko'proq egallash, pedagogika oliy ta'lim bilim yurtlarida ma'lum bir tizimli to'g'ri va samarali internet saytlarini yaratish bo'yicha ko'rsatmalar beriladi.

Xulosa qilib oliy pedagogik ta'lim tizimida olingan tadqiqotlar bo'yicha amaliy hamda nazariy jihatdan axborot-kommunikativ kompetentlikni rivojlantirishga e'tibor qaratish muhim ahamiyat kasb etadi. Umumiy hisobda oliy pedagogik ta'lim bakalavriat ta'lim yo'nalishi, magistratura mutaxassisligi talabalari o'zlarining axborot texnologiyalari bo'yicha bilim samaradorliklarini yanada mustahkamlashi kerakdir. Axborot texnologiyalarni rivojlantirish orqali har bir talabaning axborot-kommunikativ kompetentligini rivojlantirish mumkin bo'ladi. Har bir axborot texnologiyasini o'rganish har bir oliy pedagogik ta'lim talabas, magistranti, professor-o'qituvchisining dolzarb vazifalaridan bo'lib kelmoqda. Oliy pedagogik ta'lim tizimida axborot-kommunikativ kompetentlikni rivojlantirishda axborot texnologiyalarning o'ni juda kattadir. Axborot texnologiyalari yordamida oliy ta'lim tizimida mashg'ulotlarni osonlik, keng tushunarlilik bilan tashkil etish mumkin bo'ladi. Zamonaviy proektorlar, yangi avlod kompyuterlari, multimedia vositalari yordami bilan har bir oliy pedagogik ta'lim muhitida axborot-kommunikativ kompetentlikni rivojlantirish mumkin bo'ladi.

**Zamilova Rimma Ramilevna (Namangan State University Associate Professor,
Doctor of Philosophy (PhD) in Philosophical Sciences; e-mail: zamilova@internet.ru)
COMPETENCE-BASED APPROACH IN THE PROCESS OF FORMING HISTORICAL
THINKING IN THE FUTURE HISTORY TEACHER**

***Аннотация.** Ушбу мақолада бўлғуси тарих ўқитувчисидан нафақат билим ва кўникмаларни алоҳида эгаллашни, балки уларни яхлит ҳолда ўзлаштиришни талаб қиладиган компетенцияга асосланган ёндашув ҳақида ёритилади. Таълим методларини танлаш ва амалиётда қўллаш, ўз навбатида, таълим жараёни талабларига жавоб берадиган компетенциялар ва функцияларни такомиллаштиришни талаб қилади.*

***Аннотация.** В данной статье освещается вопрос о компетентностном подходе, который требует от будущего учителя истории не только усвоения знаний и навыков по отдельности, но и овладения ими в целостности. Выбор и применение на практике методов обучения, в свою очередь, требует совершенствования компетенции и функции, соответствующих требованиям, предъявляемым в образовательном процессе.*

***Annotation.** This article covers the competence approach, which requires the future history teacher not only to learn the knowledge and skills separately, but also to master them in their entirety. The choice and practical application of teaching methods, in turn, requires the improvement of the competence and function that meet the requirements of the educational process.*

***Калим сўзлар:** компетенция, билим, малака, кўникма, тарих, талаба.*

***Ключевые слова:** компетентность, знания, квалификация, умение, история, студент.*

***Key words:** competence, knowledge, qualification, skill, history, student.*

Introduction. Modernization of the content of the development of historical thinking in the future history teacher is the process of choosing the content of education based on modern requirements, creating innovative forms, methods and means of organizing the educational process, introducing new products into the existing didactic parameters, processing, replenishing the identified void, ensuring continuity and continuity.

The development of science and technology in modern conditions requires a radical change in the requirements for education and its results, and based on this basis, the present time poses an important task for teachers to create standards of a new generation. If the State educational Standards created so far

MUNDARIJA

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОНДА ЭРКИН ВА ФАРОВОН ЯШАЙЛИК!

Бахром АБДУЛЛАЕВ. Эгаллаган барча марраларимиз энг улуг кадриятимиз – истиклол шарофати.....	3
--	---

FIZIKA-MATEMATIKA

Yakubova Umida Shuhratovna, Parpiyeva Nodira Tulkunovna, Eshtemirova Shaxnoza Haqqul qizi. Chiziqli programmalashtirish masalalari haqida ba'zi tushunchalar.....	5
Ходжабеков Мурадjon Усарович. Тебранишлардан химояланувчи стерженнинг частота тенгламаси тахлили.....	9
Vozorov Obidjon Norqobilovich. Chastotali tahlil usulidan foydalangan holda ochiq matnlarning o'xshashligini tahlil qilish.....	12
Имомкулов Севдиёр Акромович, Собиров Усмон Матякубович. Обобщенная лемма хартогса об аналитическом продолжении функций вдоль фиксированного направления.....	16
Болтаев Зафар Ихтиёрович. О распространении трубной и лэмбовской волн в цилиндрических скважинах.....	20
Бекпулатов Улугбек Рахматулла угли. Диссимметричный анализ фазовых переходов в агрегатном состоянии вещества.....	25
Алмуратов Шавкат Нарпулатович, Эсанов Нуриддин Курбонович. Free Vibrations of a Spherical Shell with a Viscoelastic Filler.....	29

FALSAFA

Мадрахимова Феруза. Ёшлар маънавий тарбиясида ахборот хавфсизлигининг ўрни.....	39
Абдумаликов Абдулатиф Абиджанович. Жамиятнинг барқарор тараққиётида ижтимоий қонунларнинг диалектик тахлили.....	42
Шарипов Абдухақимжон Зиётдинович. Мафкуравий жараёнлар: тарихий-фалсафий тахлил.....	44
Бегбудиева Парвина Шохруховна. Жадидчилик педагогик қарашлари вужудга келишининг тарихий зарурияти.....	48
Ашурова Хуршида Сағдуллаевна. Самарқанд жадидларининг жамият тизимига тахлилий ёндашувлари.....	50

TILSHUNOSLIK

Юлдашев Дониёр Тохирович. Атоқли отларда концепт ва ономастик код.....	53
Imomov Navruz Pattaqulovich. Прагматика ва матн семантикасининг ўрганилиш асослари.....	56
Қамбарова Мухайё Муйдинжоновна. Архитектура ва қурилиш терминларининг ривожланиш жараёни ва ўрганилганлик даражаси.....	58
Имяминова Шухратхон Салижановна. Лугат тузилишининг назарий ва амалий тамойиллари.....	67

ADABIYOTSHUNOSLIK

Хабибова Шахноза Исматуллаевна. Адабий танқид тарихида готика жанрининг ривожланиши.....	71
Matkarimova Salomat. Hazrat Navoiy asarlarida umumbashariy qadriyatlar talqini.....	73
Мансурова Нодира Бобожоновна. Г.Г.Маркес ижоди – магик реализм тараққиётида янги босқич сифатида.....	78
Рўзиева Дилфуза Салимбоевна. Жаҳон адабиётида интеллектуал роман тадрижи.....	82
Усаров Равшан Худоеврович. Замоनावий рус адабиётидаги неореалистик хусусиятлар.....	85

PEDAGOGIKA

Эрназаров Алишер Эргашевич. Узлуксиз таълим тизимида инновацион технологиялар ва уларнинг амалда қўлланилиши.....	89
Ишмуродова Гулбахор Измуродовна, Махманов Эргаш Биноқулович. Физика фанини ўқитишни тарихийлик тамойили асосида такомиллаштириш.....	91
Искандаров Жумабой Салиевич, Искандарова Шахризода Жумабой қизи. Амир Темурнинг “Темур тузуклари” асарида рахбарнинг бошқарув қобилятининг ижтимоий-психологик жиҳатдан ёритилиши.....	95

Жуманазаров Умид Умрзокович. Бўлажак инглиз тили ўқитувчиларининг лексик компетенцияси ва компонентлари.....	99
Yarmetov Jumanazar, Xalillayeva Go‘zaloy Mo‘minjon qizi, Ruzimova Yulduz Jumanazarovna. Boshlang‘ich sinflarda matematikadan loyihaviy ta‘lim.....	103
Абдурахманова Ҳилола Рахматуллаевна. Ҳозирги замон рус адабиёти дарсларини ташкил қилиш усуллари.....	105
Абзоров Тохир Йўлдошев. Ўқувчиларнинг билимларни ўзлаштиришда мустақил таълимнинг ўрни.....	108
Zokirov Ulug‘bek Murodjon o‘g‘li. Oliy pedagogik ta‘lim tizimida axborot-kommunikativ kompetentlikni rivojlantirishda axborot texnologiyalarning o‘rni.....	111
Zamilova Rimma Ramilevna. Competence-based Approach in the Process of Forming Historical Thinking in the Future History Teacher.....	114
Sultonova Nigora Abduganiyevna. Error Correction in Foreign Language Teaching.....	117
Хамракулова Ирода Шахобовна, Kholboeva Gulhayo Xolboyevna. Mechanisms for Improving Primary Gymnastics in Increasing the Physical Activity of Children in Preschool Education.....	120

ILMIY AXBOROT

Panayev Sotimboy Salay o‘g‘li, Otaboyev Ixtiyor Baxtiyor o‘g‘li. Yuqori aniqlikdagi nivelirlashni raqamli nivelirlar bilan bajarish texnologiyasi.....	123
Ermanov Davron Raxmataliyevich. Ikkinchi tilni o‘rganishda hosil bo‘lgan miya hududlaridagi kulrang va oq moddalar haqiqatda ikkinchi tilga bog‘liqlikmi?.....	126
Ҳожанова Ўрингул Смайиловна. Бадий матндаги ўхшатишнинг лингвистик табиати.....	129
Ҳамраева Махзуна Гайратовна. Инглиз тилидаги “See” сезги феълининг эвиденциал ифодаси.....	135
Аъзамов Сайфулбот Мухаммадиевич. Инглиз ва ўзбек тилларида тўқимачилик ва энгил саноат терминларининг диахрон тадқиқи.....	139
Қурбанов Мухтарбай Даулетбаевич. Қорақалпоғистон топоёконимларини тадқиқ қилиш масаласига доир.....	144
Эшмуродова Зарифа Рахмонбердиевна. Хўжалик ишлари билан боғлиқ этнографизмлар тадқиқига доир.....	148
Najimova Gulyaim, Kartbaeva Navbahar. Noverbal muloqotida kinetik vosiytalarning xususiyatlari va ahamiyati.....	151
Сулаймонова Дилафруз Акмаловна. Оилавий мулоқотда мурожаатнинг лексик-семантик таснифи.....	155
Maxmudov Raufjon Baxodirovich. Ogahiy tarixiy asarlarida mansab va unvonni anglatuvchi o‘zlashmalar.....	158
Файзуллаева Мухайё Рахматиллаевна. Диний маркерланган аллюзив зооним ва рақамларнинг символлик аҳамияти.....	162
Сабинова Насиба Эргашевна. Хоразм дoston ижрочилари репертуари.....	164
Асланова Ҳафиза Абдурахимовна. Гадоий меросида бадий санъатлар кўлами.....	168
Muminova Dilorom Davronovna. Noma janrining badiiy asar tarkibidagi ko‘rinishi.....	171
Tursunova Namuna. Muqimiy ijodida tashxis san‘ati.....	174
Файзуллаева Райхон Абдуллаевна. Мухаммад Расул Мирзонинг Ирфоний шеърлари хусусида.....	177
Ruzmetova Oydinoy Erkinboy qizi. O‘zbekiston aholisining fashizm ustidan qozonilgan g‘alabaga qo‘shgan hissasini yoritishda front gazeta va jumallarining roli.....	180
Гафуров Бахтиёр Закирович. Актуальные проблемы исследования рекламного текста в сфере медицины.....	184
Хакимова Дилдора Икромовна. Компонентный анализ фразеологизмов военной сферы.....	185
Ruzmetova Ozoda Alimovna. The Views on Terms and Terminology.....	189
Zavgorodnyaya Aleksandra Gennadiyevna. Cognitive Approach to Humour Analysis in the Short Story “The Luncheon” By Somerset Maugham.....	191
Sultanova Muxlisa Nurillaevna. The Types of Derivation in English Lexicology.....	194
Чариев Чари Давлетмаматович. И.Юсупов асарлари тили ва туркман тилидаги муштаракликлар.....	196

“ILM SARCHASHMALARI”

Urganch davlat universitetining ilmiy-nazariy, metodik jurnali

Muharrir **Ro‘zimboy Yo‘ldoshev**
Texnik muharrir **Sherali Yo‘ldoshev**
Musahhihlar: **Tamara Turumova,**
Aybek Kalandarov
Ushbu songa mas’ul **Zafar Ibragimov**

Terishga berildi: 22.08.2021
Bosishga ruxsat etildi: 39.08.2021.
Ofset qog‘ozi. Qog‘oz bichimi 60x84 1/8.
Rizograf bosma usuli. Tayms garniturası.
Adadi 150. Bahosi kelishilgan narxda.
Buyurtma №. 26
Hisob-nashriyot tabag‘i 25
Shartli bosma tabag‘i 23
UrDU matbaa bo‘limida chop etildi.

UrDU matbaa bo‘limi matbaa faoliyatini boshlagani
haqida vakolatli davlat organini xabardor qilish to‘g‘risidagi
Tasdiqnoma (№3802-835f-ad22-c709-fbd1-1129-1986) asosida faoliyat yuritadi.

Manzil: 220110. Urganch shahri, H.Olimjon ko‘chasi, 14-uy.
Telefon/faks: (0362)-224-66-01;
e-mail: ilmsarchashmalari@umail.uz
ilmsarchashmalari@mail.ru
Veb-sayt: www.ilmsarchashmalari.uz
Telegram: <https://t.me/ilmsarchashmalari>

INDEKS 1072

ISSN 2010-6246

9 772010 624002